

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/konferencje-i-wyklady/4207,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Kosciol-wobec-niepodleglosci-Polski-19181989-Wi.html>
27.04.2024, 12:44

Ogólnopolska konferencja naukowa „Kościół wobec niepodległości Polski (1918–1989)” – Wigry, 22–23 maja 2018

W setną rocznicę odrodzenia Rzeczypospolitej nie może zabraknąć refleksji nad relacjami Kościoła rzymskokatolickiego i jego przedstawicieli z powstającym i walczącym o samodzielny byt i podmiotowość państwem polskim. Po ponad wieku funkcjonowania w warunkach braku suwerenności i podzielonego między trzy państwa społeczeństwa polskiego wytęskniona i wymodlona przez kilka pokoleń Polska zyskała u schyłku 1918 r. szansę na odrodzenie. Swoją znaczący udział w tych wydarzeniach miało również duchowieństwo, ale stan badań nad tym zagadnieniem nadal pozostaje niezadawalający. Znana jest aktywność prymasa Aleksandra Kakowskiego, m.in. członka Rady Regencyjnej, który jednoznacznie wspierał działania zmierzające do uzyskania przez Polskę pełnej suwerenności, ale czy podobne stanowisko wśród przedstawicieli hierarchii kościelnej było powszechne? Jaki był udział wiernych Kościoła w tworzeniu, a później obronie struktur nowego państwa? Jaką postawę przyjęli księża i wierni wobec okupantów w czasie II wojny światowej? Czy pamiętali o wolnej Polsce w czasie powojennego komunistycznego zniewolenia? Jakie podejmowali działania, by obudzić i podtrzymać tę ideę w polskim narodzie? W świadomości historycznej Polaków znaczące miejsce zajmują m.in. ks. Ignacy Skorupka czy bł. ks. Jerzy Popiełuszko, ale przecież nie byli jedyni. Szczególnie interesujące wydaje się nie tylko poznanie postaw i działań poszczególnych przedstawicieli Kościoła rzymskokatolickiego, ale także zbadanie w możliwie szerokiej

perspektywie wpływu określonych środowisk kościelnych na kształt powstającego państwa polskiego, ich udział w obronie suwerenności i trwanie w wierności idei niepodległej Polski w latach okupacji i powojennego zniewolenia.

To tylko niektóre zagadnienia przewidziane do omówienia podczas organizowanej przez białostocki oddział IPN konferencji naukowej pt. „Kościół wobec niepodległości Polski (1918–1989)”, która rozpoczęła się 22 maja 2018 r. w klasztorze pokamedulskim na jez. Wigry. Konferencja odbywa się w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Władze komunistyczne wobec Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce 1944–1989”. Patronat honorowy nad konferencją sprawuje Jego Ekscelencja ks. bp Jerzy Mazur SVD, ordynariusz diecezji ełckiej. Patronem medialnym jest Ośrodek Telewizji Polskiej w Białymstoku.

Konferencja odbywa się w dniach 22–23 maja 2018 r. Gośćmi obrad byli m.in. poseł na Sejm Dariusz Piontkowski, Podlaski Konserwator Zabytków dr hab. Małgorzata Dajnowicz oraz dyrektor Archiwum Państwowego w Suwałkach Tadeusz Radziwonowicz.

Program konferencji:

22 maja

godz. 12.00

- otwarcie konferencji – dr hab. Piotr Kardela, dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku
- wykład inauguracyjny – prof. dr hab. Wiesław Jan Wysocki, *Religijność Marszałka Józefa Piłsudskiego*

I sesja – godz. 12.30–13.30

- dr hab. Agata Mirek (KUL) – *Honorat Koźmiński OFM Cap – architekt niepodległej Polski*
- prof. dr hab. Jolanta M. Marszalska (UKSW) – *Rok 1918 w Berdyczowie w świetle relacji karmelity bosego o. Bertolda od*

Najświętszego Serca Jezusa (Jana Kozłowskiego)

- ks. prof. Waldemar Graczyk (UKSW) – *Listopadowe dni 1918 roku w Płocku w świetle Pamiętnika Płocczanki – Marii Macieszyny*
- Marcin Wozikowski (doktorant UKW w Bydgoszczy) – *Księża – Filomaci Pomorscy dla niepodległości. Wybrane biografie wychowanków Królewskiego Gimnazjum Katolickiego w Chojnicach*

godz. 13.30 – dyskusja

II sesja – godz. 14.00–15.00

- Łukasz Faszczka (IPN Białystok) – *Duchowni katolicycy Suwalszczyzny wobec niepodległości państwa polskiego 1918–1921*
- Andrzej Albiniaak (badacz niezależny) – *„Górny Śląsk za wszelką cenę musi być nasz!” Działalność błogosławionego księdza Stefana Grelewskiego na rzecz przywrócenia Górnego Śląska Polsce*
- dr Diana Maksimiuk (IPN Białystok) – *Ks. Wiktor Szyłkiewicz i Jego służba Niepodległej*
- dr Edyta Chomentowska (KUL) – *Duchowieństwo diecezji przemyskiej wobec Niepodległej Rzeczypospolitej w świetle „Kroniki Diecezji Przemyskiej” oraz wybranej prasy regionalnej w latach 1918–1939*

godz. 15.00 – dyskusja

III sesja – godz. 16.45–17.30

- dr hab. Karol Sacewicz (IPN Olsztyn) – *Księża antykomuniści w II RP*
- dr Krzysztof Langowski (IPN Warszawa) – *Ksiądz Franciszek Tyczkowski i jego walka o Wielką Polskę*
- dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań), *Duszpasterz trudnych*

czasów. Abp. Walenty Dymek (1888-1956)

godz. 17.30 - dyskusja, podsumowanie I dnia obrad

23 maja

I sesja - godz. 9.00-10.15

- dr Anna Czocher (IPN Kraków) - *„Wierni nasi, jeśli kiedy, to dziś potrzebują i wyglądają naszej pomocy, opieki i duszpasterskiej pracy”. Działania duchownych w Krakowie na rzecz społeczeństwa polskiego w okresie okupacji niemieckiej 1939-1945*
- Jarosław Wasilewski (IPN Białystok) - *Okupacyjna codzienność administratora parafii wizajńskiej w okresie II wojny światowej*
- dr Dominika Pasich (IPN Kraków) - *Ksiądz Stanisław Ryńca - kapelan AK i WiN na ziemi olkusko-miechowskiej*
- Aleksandra Pietrowicz (IPN Poznań) - *Ks. inf. Józef Prączyński, „jedna z najpiękniejszych postaci Ziemi Zachodnich”*
- Wojciech Miklaszewski (doktorant UKW w Bydgoszczy) - *Kapelan lotników i harcerzy. Ks. płk pilot Rafał Gogoliński-Elston (1902-1982)*
- godz. 10.15 - dyskusja

II sesja - godz. 10.30-11.30

- dr Rafał Łatka (BBH IPN) - *Patriotyzm Prymasa Stefana Wyszyńskiego*
- dr hab. Ryszard Gryz (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) - *Ordynariusz kielecki biskup Czesław Kaczmarek na rzecz niepodległej Polski (1938-1963)*
- dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok) - *Biskup Mikołaj Sasinowski opiekun pamięci o weteranach wojennych*
- dr Łucja Marek (IPN Kraków) - *Działalność księdza Franciszka*

Blachnickiego na rzecz wolności narodu

godz. 11.30 - dyskusja

III sesja - godz. 12.00-13.00

- Emilia Świętochowska (IPN Białystok) - *Kazania księży archidiecezji wileńskiej a początek powojennej rzeczywistości w województwie białostockim*
- dr Paweł Warot (IPN Białystok) - *Aparat represji wobec duchowieństwa diecezji warmińskiej w latach 1945-1956*
- Krzysztof Kierski (IPN Olsztyn) - *Działalność ks. Wojciecha Zinka na rzecz suwerenności diecezji warmińskiej*
- dr hab. Bartosz Korzeniewski (UAM), *Księża wobec Solidarności w Poznaniu w pamięci społecznej Wielkopolan*

godz. 13.00 - dyskusja i podsumowanie konferencji.

Konferencję otworzył dr hab. Piotr Kardela, dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku

Wykład inauguracyjny prof. Wiesława Jana Wysockiego

Dr hab. Krzysztof Sychowicz, naczelnik Oddziałowego Biura

Dr hab. Agata Miręk rozpoczęła obrady referatem o bł. Honoracie

**Badań Historycznych mówił o bp.
Mikołaju Sasinowskim**

Prof. Jolanta M. Marszałska

Koźmińskim

Ks. prof. Waldemar Graczyk

**Łukasz Faszczka podczas
wygłaszania referatu o postawie
duchowieństwa Suwalszczyzny
wobec niepodległości Polski.
Obrady prowadzi dr Rafał Łatka**

Andrzej Albiniak i dr Rafał Łatka

**Dr Diana Maksimiuk przypomniała
postać ks. Wiktora Szykiewicza i
jego walkę o niepodległość Polski**

**Dr Edyta Chomentowska i dr Rafał
Łatka**

**Emilia Świętochowska podczas
wygłaszania referatu o kazaniach
księży archidiecezji wileńskiej**

Referenci i goście konferencji

Sesja III - referuje dr Krzysztof Langowski

Dr hab. Elżbieta Wojcieszak przybliżyła sylwetkę abp. Walentego Dymka

Ogólnopolska konferencja naukowa
Kościół wobec niepodległości
Polski (1918-1989)

ZAPROSZENIE

#Moja NIEPODLEGŁA.

Zaproszenie na konferencję

Ogólnopolska konferencja naukowa
Kościół wobec niepodległości
Polski (1918-1989)

ZAPROSZENIE

Zaproszenie

Dyrektor
Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej
w Białymstoku

zaprasza na
ogólnopolską konferencję naukową

**Kościół
wobec niepodległości Polski
(1918-1989)**

Wigry, 22-23 maja 2018 r.

Otwarcie konferencji 22 maja 2018 r. godz. 12:00

dr hab. Piotr Kardela
Dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku

Wykład inauguracyjny

prof. dr hab. Wiesław Jan Wysocki
Religijność Marszałka Józefa Piłsudskiego

Patronat honorowy

Biskup Elcki

#Moja NIEPODLEGŁA.

Patronat medialny

BIAŁYSTOK

Zaproszenie na konferencję